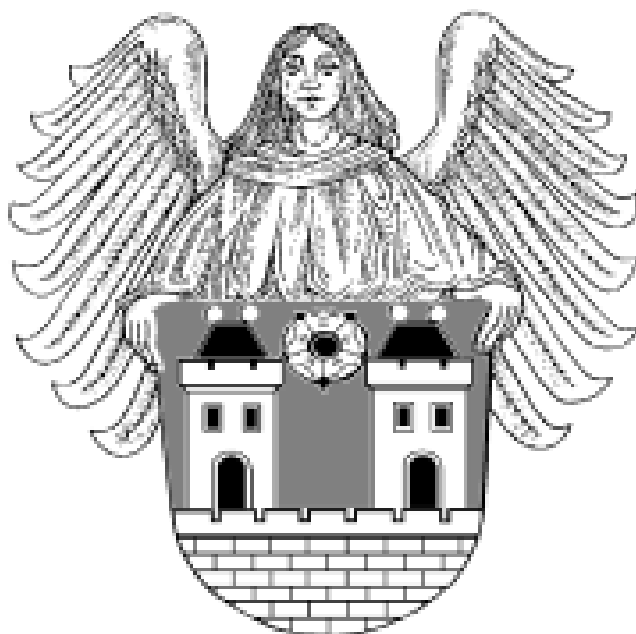

**PLÁN POLITIKY
NA PODPORU
STÁRNUTÍ PRO
MĚSTO NOVÉ
HRADY**

2017 - 2020

OBSAH

ÚVODNÍ ČÁST	- 3 -
CHARAKTERITIKA OBCE	- 4 -
Základní charakteristika	- 4 -
Sídlní charakteristika	- 4 -
Dosažený stupeň vzdělání	- 7 -
Zaměstnanost	- 8 -
Zdroje místní zaměstnanosti	- 8 -
Bytová výstavba	- 9 -
Veřejná doprava.....	- 9 -
Školy a zaměstnání	- 10 -
Kultura a spolkový život.....	- 11 -
Další aktivity a služby	- 12 -
PLÁN POLITIKY NA PODPORU STÁRNUTÍ PRO MĚSTO NOVÉ HRADY	- 13 -
Zajištění a ochrana lidských práv starších osob	- 14 -
Podpora aktivního a zdravého stárnutí	- 15 -
Bydlení.....	- 17 -
Kvalitní prostředí pro život seniorů, spolková činnost a společenské aktivity	- 18 -
Bezbariérovost prostředí a dostupnost dopravy.....	- 20 -
Pohybová aktivita a sport	- 21 -
Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů	- 23 -
Mezigenerační spolupráce, solidarita a dobrovolnictví	- 24 -
Vzdělávání	- 26 -
Péče o křehčí seniory s omezenou soběstačností.....	- 28 -
PŘÍLOHY	- 30 -

ÚVODNÍ ČÁST

Populační stárnutí obyvatelstva se dotýká celé společnosti. Vlivem zvyšování kvality života, životní úrovně a zlepšování zdravotního stavu populace se prodlužuje délka lidského života. Dožívání se vyššího věku se promítá, jak do životů jednotlivých seniorů, tak i celé společnosti. Seniorský věk je významnou fází života, ve které senioři předávají dále své moudrosti, zkušenosti a odborné znalosti.

Základem Plánu politiky na podporu stárnutí občanů města je zajištění dodržování a ochrany lidských práv seniorů. Zranitelnost seniorů v pokročilém věku je důvodem k zajištění práva na respekt, práva na důstojné zacházení, práva na důstojné životní podmínky, právo na důstojný život a právo podílet se na rozhodování. Tento koncept umožňuje starším pracujícím občanům a seniorům využití politických, občanských, sociálních, kulturních a dalších práv. Dle jejich zdravotní způsobilosti se odvíjí účast na trhu práce nebo pomoc v rámci rodiny i společnosti. S postupujícím stárnutím se senioři stávají skupinou občanů potřebující odpovídající péči k důstojnému prožití zbývající části života.

CHARAKTERITIKA OBCE

Základní charakteristika

Řešené území je vymezeno velikostí správního území obce Nové Hrady, které je tvořeno katastrálním územím Nové Hrady, Údolí u Nových Hradů, Byňov, Obora u Vyšného, Vyšné, Nakolice, Štiptoň, Mýtiny a Veverí u Nových Hradů. Celková výměra tohoto území je 7974,96 ha, průměrná nadmořská výška 541 m. n. m.

Území je z hlediska dostupnosti center dlouhodobě vnímáno jako region s nepříznivou polohou (tzv. vnitřní periferie). Vnitřní periferie je charakteristická stagnací či úbytkem počtu obyvatel, vyšší nezaměstnaností, nepříznivou vzdělanostní strukturou obyvatelstva a malou nabídkou pracovních míst v místě.

Tento fakt je z hlediska kvality života místních obyvatel do značné míry kompenzován ojedinělými hodnotami přírodními i krajinářskými. Ty spolu s vysokou akumulací historických a kulturních hodnot jsou předpokladem rozvoje cestovního ruchu, drobných služeb a zázemí pro rekreační či trvalé bydlení se spádovostí na větší města (především České Budějovice, Trhové Sviny). Hranice území obce je téměř z jedné třetiny tvořena státní hranicí s Rakouskem (Dolní Rakousko, okres Gmünd). Podstatná část území je pokryta lesy.

Z hlediska architektonických a urbanistických hodnot města je významná zejména dominantanta hradu a věže kostela, která určuje charakteristické panoráma města a historická zástavba města a sídel v řešeném území.

Z hlediska historického odkazu je významný zachovalý půdorys města, památkově chráněné objekty, zámecký park, Terčino údolí, ale i drobné sakrální stavby v krajině jako součást kulturního a historického dědictví se významně podílejí na krajinném rázu území.

Sídelní charakteristika

Město Nové Hrady má 8 místních částí, vlastní město Nové Hrady a 7 osad: Údolí, Byňov (+Jakule), Obora, Nakolice, Štiptoň, Vyšné a Veverí.

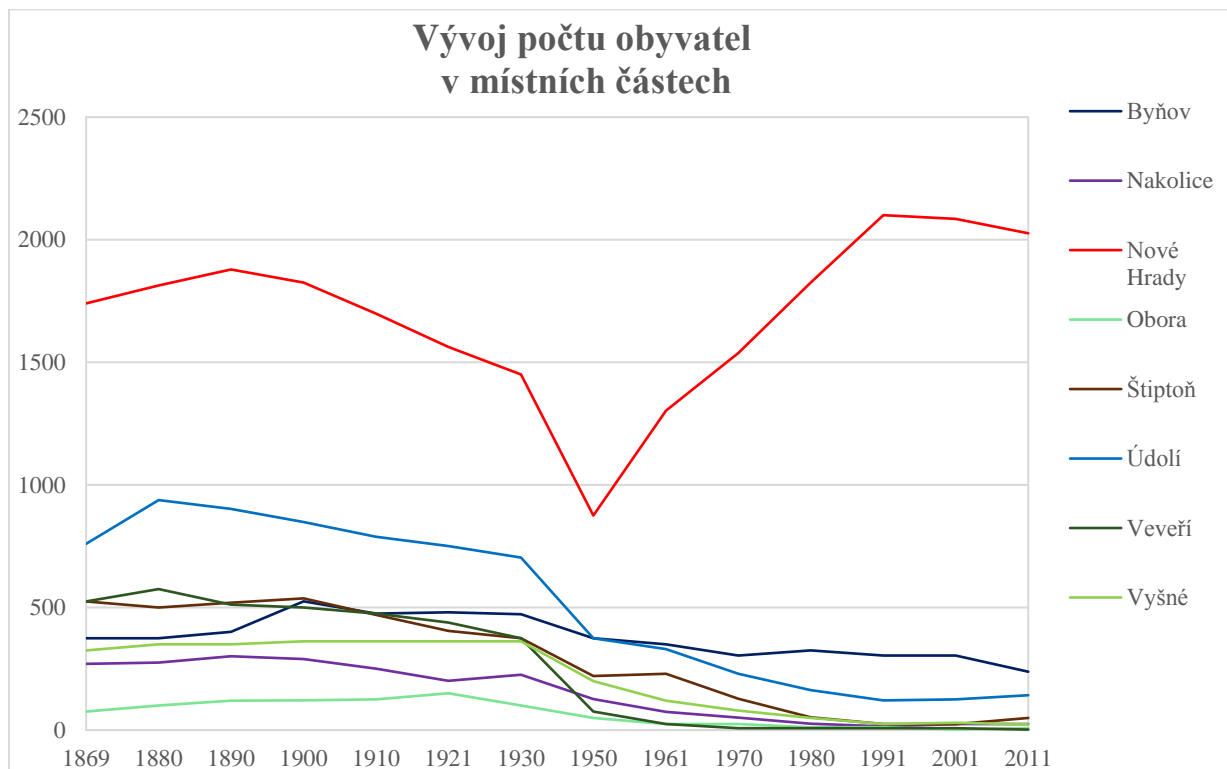
Území města Nové Hrady spadá do působnosti města Trhové Sviny, obce s rozšířenou působností. V Nových Hradech je Stavební úřad a Úřad práce.

Rozvoj sídel je významně ovlivňován relativně dobrou dostupností měst s vyšší nabídkou pracovních míst i služeb (Trhové Sviny, České Budějovice).

Město Nové Hrady je pro osady i další malé obce v okolí spádovou obcí a to zejména z hlediska občanské vybavenosti (MŠ, ZŠ, zdravotní a sociální služby).

Pro území je typická sídelní rozdrobenost. Převážná část sídelních jednotek má malý počet stálých obyvatel, bez napojení na základní technickou infrastrukturu obcí, často se špatnou nebo zhoršenou dopravní dostupností a chybějící občanskou vybaveností. Některé z osad slouží téměř výhradně pro rekreační účely.

Tabulka č. 1: Demografická charakteristika

Nové Hrady jsou jednou z obcí mikroregionu, kde dochází v současné době k mírnému úbytku obyvatel.

V druhé polovině devatenáctého století měly Nové Hrady zhruba dvojnásobek obyvatel, než je tomu dnes. Výše uvedený graf ukazuje, jak se vyvíjel počet obyvatel v Nových Hradech a jejich místních částech v posledních 150 letech.

Tabulka č. 2: Počet obyvatel v místních částech v roce 2011

Místní část	Byňov	Nakolice	Nové Hrady	Obora	Štiptoň	Údolí	Veverí	Vyšné
Počet obyvatel	238	25	2026	7	50	142	2	23

Ke značnému úbytku obyvatel došlo v poválečném období v důsledku odsunu obyvatel německé národnosti. I když po roce 1950 je zaznamenán pozvolný nárůst počtu obyvatel ve městě Nové Hrady, děje se tak na úkor menších osad, kde se počet obyvatel naopak trvale snižuje.

K 1. lednu 2017 měli Nové Hrady celkem 2527 obyvatel, z toho 50,8 % mužů a 49,2 % žen. Ve městě žije celkem 486 obyvatel ve věku nad 65 let a osob ve věkovém rozmezí 0 – 14 let je ve městě celkem 390. Průměrný věk obyvatel je 42 let.

ÚPD počítá s nárůstem počtu obyvatel o více než 10 % do roku 2020. Tento potenciální nárůst není limitován stran technické infrastruktury, zásobování energiemi ani vodou. Předpokládá se však spíše nárůst ve větších sídlech (Údolí, Nové Hrady, Byňov, Jakule).

Za posledních 25 let dochází ke zdatnému stárnutí populace, kdy přibývá obyvatel nad 65 let a ubývá dětí do 15 let věku. Tento trend je bohužel celospolečenský, což dokazují data na celorepublikové i celokrajské úrovni. Ačkoliv je stále podíl dětí v Nových Hradech o něco vyšší, je zde úbytek dětí nejmarkantnější.

Na úbytku počtu obyvatel v obci se významně odráží migrace obyvatel z důvodu stěhování – viz pohyb obyvatelstva v Nových Hradech za posledních 17 let.

Tabulka č. 3: Pohyb obyvatelstva v Nových Hradech

Rok	Stav k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2000	2 700	34	25	53	52	9	1	10	2 710
2001	2 611	16	22	43	57	-6	-14	-20	2 591
2002	2 591	22	21	46	54	1	-8	-7	2 584
2003	2 584	25	20	46	45	5	1	6	2 590
2004	2 590	32	26	54	59	6	-5	1	2 591
2005	2 591	25	28	64	70	-3	-6	-9	2 582
2006	2 582	28	23	55	75	5	-20	-15	2 567
2007	2 567	27	17	59	77	10	-18	-8	2 559
2008	2 559	15	26	67	57	-11	10	-1	2 558
2009	2 558	37	29	50	49	8	1	9	2 567
2010	2 567	33	22	76	45	11	31	42	2 609
2011	2 610	26	36	40	62	-10	-22	-32	2 578
2012	2 578	38	22	60	63	16	-3	13	2 591
2013	2 591	25	23	54	60	2	-6	-4	2 587
2014	2 587	30	20	55	77	10	-22	-12	2 575
2015	2 575	25	30	49	68	-5	-19	-24	2 551
2016	2 551	21	22	62	85	-1	-23	-24	2 527

Zdroj: Český statistický úřad

Dosažený stupeň vzdělání

Dostupná data o dosaženém stupni vzdělání jsou pouze z roku 2011 (v závorce stav za celý JČ kraj):

- 9,5 % vysokoškolské vzdělání (JČ kraj 12,6 %)
- 27,7 % středoškolské vzdělání ukončené maturitou, popř. další odborné vzdělávání (JČ kraj 31,5 %)
- 38,9 % vyučeno nebo se středním odborným vzděláním (JČ kraj 36,4 %)

23,3 %	pouze vzdělání základní (JČ kraj 19 %)
0,6 %	žádné vzdělání (JČ kraj 0,5 %)

Zaměstnanost

Počet ekonomicky aktivních lidí je cca 48 %. Aktuální procento nezaměstnaných k 31. 12. 2016 je 2,94 %. Nabídka pracovních míst v místě je malá, a tak převažuje dojíždění za prací do větších center (Trhové Sviny, České Velenice, České Budějovice).

Dle portálu veřejné správy bylo v Nových Hradech k 31. 12. 2016 registrováno 594 podnikatelských subjektů. Z toho 67 podnikajících v zemědělství, 92 ve stavebnictví, 59 v průmyslu a více než 250 v obchodu a službách.

Dle sčítání v roce 2011 bylo ekonomicky aktivních lidí v obci 1206, z toho 493 vyjíždělo denně za prací mimo město. Dojezdová vzdálenost a podíl dojíždějících uvádí následující tabulka:

Dojezdová vzdálenost	Podíl z dojíždějících
Do 15 min	8,4 %
Do 30 min	36,2 %
Do 45 min	20,6 %
Do 60 min	16,3 %
Více	18,5 %

Zdroje místní zaměstnanosti

Ve vlastním městě existuje relativně pestrá ekonomická základna. Působí zde řada drobných podnikatelů ve službách i v řemeslné výrobě. Nepůsobí zde žádný dominantní zaměstnavatel, pracovní místa nabízí více menších podnikatelských subjektů.

Mezi nevýznamnější firmy ve městě patří HBSW Dobrá Voda a.s. (výroba nápojů), MOTOR JIKOV Group a.s. (komponenty pro palivové soustavy zajišťované místní „divizí auto“ společnosti), Rybářství Nové Hrady s.r.o., Technické služby města Nové Hrady, Lesy ČR, ŽPSV Uherský Ostroh – Jakule (výroba betonových prvků), fa. Radek Kubín (opravárenství, prodej plynu), Jednota, HCS Bohemia s.r.o. (instalace hydraulických systémů, prodej zemědělské a lesnické techniky, opravárenství).

Významnými zaměstnavateli jsou, ale také Městský úřad Nové Hrady, Mateřská a Základní škola Nové Hrady, Akademické a univerzitní centrum a Klášter Božího milosrdenství – Rodina Panny Marie.

Další rozvoj podnikatelského prostředí ve správním území města je výrazně limitován vnějšími podmínkami přírodními i kulturně historickými (limity území). Územní plán vymezuje další rozvojové plochy pro podnikání pouze v prostoru u osady Štíptoň. Jedná se o průmyslovou zónu, kde bude preferována spíše drobnější, ekologicky šetrná výroba.

V roce 2001 zahájilo svoji činnost v Nových Hradech Akademické a univerzitní centrum (AUC). AUC, které je tvořeno Mikrobiologickým ústavem Akademie věd ČR a Ústavem fyzikální biologie Jihočeské univerzity, sídlí na Zámku, který má přes 500 m² přednáškových sálů, 650 m² laboratoří včetně výukových, 400 m² kancelářských prostor a přes 1200 m² ubytovacích prostor. AUC je také oblíbeným a vyhledávaným místem konání odborných seminářů, kongresů, vědeckých konferencí, výstav a workshopů (cca 10 akcí ročně).

AUC se podílí na vytváření vědeckého a technologického regionu v prostoru Třeboňska a Novohradska. Tento projekt nadnárodního významu je významně podporován Jihočeským krajem. V současné době zaměstnává AUC přibližně 40 lidí a připravuje projekty v základním i aplikovaném výzkumu, které by mohly vytvořit až 80 dalších pracovních míst.

Bytová výstavba

V současné době město nedisponuje dostatečným počtem volných stavebních parcel pro bytovou výstavbu. Chybí také malometrážní (tzv. „startovací“ byty) a nedostatek vhodných bytů je jedním z důvodů odchodu mladších lidí z města. Podpora bytové výstavby je předpokladem omezení této migrace.

V katastru města je plánováno ZTV Jižní město pro cca 50 - 60 stavebních parcel pro výstavbu rodinných domů, první etapa již byla realizována (25 stavebních parcel). Dále je plánována výstavba nízkoenergetických domů (soukromá investice). Je připraveno několik menších projektů na přestavby některých domů či jejich částí ve vlastnictví města s uvažovanou změnou využití jako na byty + rozšířením o půdní vestavby (např. čp. 14, čp. 79 - Český dům, čp. 191, čp. 188 ad.).

Město v uplynulém období prodalo většinu bytového fondu do osobního vlastnictví, ponechalo si domy a byty v centru města, v městské památkové zóně a to zejména z důvodu možnosti regulace rozvoje a modernizace této výstavby.

Veřejná doprava

Veřejná doprava je v území zajišťována jak autobusy, tak vlakem.

1. Železniční doprava

Železniční trať (České Budějovice – České Velenice) má v území 2 zastávky (Nové Hradky, Vyšné) a zajišťuje denně až 11 spojů v každém z obou směrů.

Velký potenciál má železnice také z hlediska přímého spojení na Vídeň, kde je mimo jiné mezinárodní letiště. Toto spojení má také určitý potenciál z hlediska rozvoje cestovního ruchu. Železnice také přispívá k rozvoji cykloturistiky v území, protože vlaky jsou uzpůsobeny přepravě kol, ve stanici N. Hradky je zřízena půjčovna kol v rámci systému ČD. Byla také ukončena elektrifikace trati, která přispěje významně ke snížení hlukové a imisní zátěže podél trati.

2. Autobusová doprava

Umístění autobusového nádraží v Nových Hradech je místně stabilizované, byť kapacitně naddimenzované. V úvahu přichází využití části nádraží jako odstavné plochy či parkoviště. Autobusové zastávky jsou také v místních částech Byňov (+ Jakule), Štiptůň, Údolí, Vyšné, Nakolice.

V současné době existuje relativně dobré spojení na České Budějovice (15 spojů v jednom směru denně ve všední den a 5 spojů ve dnech pracovního klidu). Cesta autobusem trvá ale přibližně 1 hodinu, což je při horní mezi přijatelnosti pro každodenní vyjížděče za prací. (Cesta vlakem trvá přibližně 35 minut, vlaková zastávka je však situovaná v místní části Jakule). Ve směru na Horní Stropnici je 5 přímých spojů. Ve směru na České Velenice pouze 1 spoj a pouze na Žofinu Huť. Neexistuje přímý spoj na Třeboň.

Akceptovatelnost dojížděkové vzdálenosti zaměstnání závisí na kvalitě bydlení, rodinném statutu jednotlivců i dalších činitelích.

Školy a zaměstnání

Mateřská a základní škola

Mateřská škola v Nových Hradech má v současnosti kapacitu 105 dětí. Vzhledem k nástupu silných ročníků kapacita školky je na horní hranici a dalšímu nárůstu počtu dětí nebude kapacita dostačovat. Dříve fungovala MŠ také v Byňově a v Údolí. Ty však byly v minulosti zrušeny. Základní škola má v současné době 9 tříd, na prvním stupni cca. 100 žáků a na druhém stupni cca. 120 žáků. Ve městě je také pobočka ZUŠ Trhové Sviny.

Vysokoškolské vzdělávání

V rámci Akademického a univerzitního centra v Nových Hradech je rozvíjeno i vysokoškolské vzdělávání. V současné době je zde cca 30 studentů doktorandského studia, Jihočeská univerzita dále usiluje o zavedení magisterského studia a o zvýšení počtu doktorandů.

Zde je jedním z limitů obtížná dostupnost cenově přijatelného dočasného bydlení pro studenty a doktorandy.

Celoživotní vzdělávání

V oblasti celoživotního vzdělávání je v současné době v Nových Hradech Město Nové Hrady, Akademické a univerzitní centrum a Novohradská občanská společnost (NOS). AUC pořádá vzdělávací kurzy pro středoškolské učitele, letní školy pro studenty aj. NOS realizovala v nedávné době vzdělávací projekt pro rozvoj cestovního ruchu na Novohradsku, kurzy počítačové a finanční gramotnosti a jiné aktivity.

Od roku 2012 se v Nových Hradech konají kurzy Univerzity třetího věku. Tyto kurzy podporuje Město Nové Hrady a navštěvuje je 15 – 20 zájemců.

Město Nové Hrady také pořádá přednáškové cykly se zaměřením na historii a přírodní zajímavosti města, osad a regionu Novohradských hor. Tyto přednášky navštěvuje v průměru 40 – 50 osob.

Kultura a spolkový život

V Nových Hradech a osadách je relativně čilý spolkový život. Ze spolků zde působí např. Sbory dobrovolných hasičů (Byňov, Údolí, Nakolice, Nové Hrady), ČSOP Nové Hrady, Humanitas, o.p.s., Klášter Nové Hrady, Kynologický klub, Klub maminek, ZO Českého svazu rybářského, Basketbalový klub, TJ Nové Hrady, TJ Sokol Nové Hrady, Myslivecké sdružení, Seniorklub, AUTO – MOTO KLUB Nové Hrady či AVZO.

V Nových Hradech působí i řada kulturních spolků (např. Novohradský smíšený pěvecký sbor). Město Nové Hrady spolky podporuje příspěvkem na činnost a vlastním dotačním programem.

Pestrý a různorodý spolkový život s řadou opakujících se kulturních, sportovních a podobných akcí (Novohradská číše, Hradní slavnosti, setkání seniorů, masopust, výstavy a koncerty apod.). Pořádá se také řada akcí na podporu tradičních řemesel – např. letní kurzy v Koželužně, kovářské sympozium apod. Společnost Rožmberk, o.p.s. pořádá řadu drobnějších akcí na podporu místních tradic.

Město nejen podporuje jednotlivé spolky a organizace, ale též prostřednictvím Kulturního a informačního centra nabízí vlastní aktivity v objektu Koželužna – řemeslné díly, kurzy kreslení apod. V tomto objektu Město podporuje i podobnou činnost, kterou organizují někteří aktivní občané pro děti, mládež i dospělé (kurzy kreslení, tance, meditace, víkendové programy pro rodiče a děti apod.)

V souvislosti se vznikem Muzea města N. Hradů a Novohradsko se formuje jakýsi vlastivědný spolek, který zahrnuje zájemce o historii a přírodní zajímavosti města a mikroregionu. Vznik muzea přináší větší propojení občanů s historií města a nárůst pozitivního patriotismu.

Další aktivity a služby

Městský úřad má vlastní odbor sociální péče, pověřená zaměstnankyně byla součástí týmu, který zpracovával plán prorodinné politiky. Rodinné politice se však věnují i někteří další zaměstnanci v rámci Sboru pro občanské záležitosti (vítání občánků, svatby, výročí svateb apod.). Město pamatuje v rámci svých aktivit na místní seniory, kterým při jejich jubileích osobně gratuluje starosta města. Občanům též město k narozeninám nechává zahrát písničku v rámci pořadů Českobudějovického rozhlasu. Mezi tradiční akce patří každoroční setkání se seniory s kulturním programem

Město též zajistilo pečovatelskou službu, kterou provozuje společnost LEDAX. Město se finančním příspěvkem podílí na její činnosti a poskytuje jí zázemí v rámci Domu s pečovatelskou službou. Město ve spolupráci se Základní školou nabízí možnost stravování ve školní jídelně – tuto nabídku využívají zejména místní senioři i zaměstnanci úřadů či firem.

V rámci mikroregionu Sdružení Růže působí od roku 2012 Bezplatná právní poradna, která pomáhá občanům v řešení krizových situací (zejména právní pomoc, finanční gramotnost, řešení dluhových pastí, finančních problémů apod.). Po dohodě s Městem Nové Hrady byla činnost této poradny (o kterou byl z oblasti města a spádových osad velký zájem) rozšířena a od září 2013 působí pravidelně i v Nových Hradech (1 x měsíčně).

V současné době Město jedná o působení organizací, které zajišťují programy prevence proti drogám i terénní služby pro uživatele drog. Tato aktivita je řešena ve spolupráci s Jihočeským krajem.

PLÁN POLITIKY NA PODPORU STÁRNUTÍ PRO MĚSTO NOVÉ HRADY

Plán politiky na podporu stárnutí pro Město Nové Hradý řeší otázku populačního stárnutí obyvatelstva. Základním podkladem a inspirací pro vznik plánu byl Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017. Další podklady jsme získali z dotazníkového šetření provedeného mezi občany města a osad, dále ze SWOT analýzy, která vznikla při společném jednání Rady města, sociální a prorodinné komise a zástupců Seniorklubu. Stárnutí se dotýká všech oblastí života společnosti a je nutno na něj reagovat připraveným plánem, který může být účinný pouze za předpokladu, že bude založený na komplexním přístupu, koordinaci přijatých opatření a bude se snažit využít potenciál starších pracovníků a seniorů.

Na základě prodlužování střední délky života, především střední délky života ve zdraví, se zvyšuje v rámci společnosti podíl osob, jež disponují cennými životními zkušenostmi, vysokou odborností a orientací ve vykonávané profesi. Důležitými faktory jsou též názorová stabilita, větší odpovědnost, spolehlivost a celková vyzrálost těchto osob, které mohou v rámci společnosti předávat své zkušenosti a znalosti mladé generaci.

Předávání zkušeností však není pouze otázkou pracovního života, k přenosu zkušeností dochází i v rovině lidské, v rovině připomínání historických událostí či při aktivitách v rámci různých neziskových organizací či spolků.

Snahou Města Nové Hradý tak není pouze finanční podpora vybraných aktivit pořádaných pro seniory. Město Nové Hradý má zájem o komplexní přístup, kde nepůjde pouze o aktivity směřované směrem k seniorům, ale též o maximální propojení všech generací.

Realizace plánu bude řešena ve spolupráci s místními organizacemi, které se podílejí na aktivitách pro seniory (Seniorklub NH, Keramická dílna Kána, Vincencké společenství ad.), odbory Městského úřadu v Nových Hradech (Sociální odbor, Kulturní a informační centrum), příslušnými komisemi rady města (sociální komise, prorodinná komise) za plné podpory vedení města.

Naplňování jednotlivých cílů a opatření bude pravidelně vyhodnocováno a dle nově vzniklých potřeb budou upřesňována či doplňována další opatření či aktivity.

Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Cílem je zajistit seniorům plné požívání všech jejich práv a ochrany před projevy špatného zacházení a diskriminace na základě věku.

Strategické cíle:

- *Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších osob a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplnění.*
- *Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání.*

Specifické cíle:

- *Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů.*
- *Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, a posílit jejich samostatnost a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv.*
- *Ochrana starších osob před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním.*

Opatření:

- Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu práv starších osob.
- Podporovat místní a regionální organizace zabývající se ochranou práv starších osob.
- Podporovat dostupnost různých forem pomoci, podpory a poradenství pro seniory (zejména právní, psychologické, sociální, zdravotní apod.).
- Navázat spolupráci s neziskovým sektorem za účelem zvýšení informovanosti odborné i široké veřejnosti o nepřijatelnosti špatného zacházení, zanedbávání a všech forem zneužívání zranitelnosti starších osob a seniorů, prevenci a možnostech řešení a zlepšení spolupráce a výměny informací mezi místní samosprávou, zařízeními sociálních služeb, zařízeními zdravotních služeb, policií a státními zástupci.

Podpora aktivního a zdravého stárnutí

Cílem zdravého stárnutí je prodloužení zdravého života v souladu s hodnotami jedince, jeho způsobem života a v jeho vlastním prostředí.

Naším cílem je podporovat život seniorů, co nejdéle v jejich přirozeném domácím prostředí a v dobrém zdravotním stavu. Každý člověk chce žít doma ve svém prostředí a mezi svými blízkými a přáteli.

Zdraví je jedním z předpokladů pro aktivní začlenění na trh práce a do různých společenských aktivit. Dobrý zdravotní stav je zásadním předpokladem pro co nejdelší zachování soběstačnosti ve vyšším věku.

Zdravý životní styl a prevence nemoci je základním předpokladem pro zvýšení kvality a prodloužení aktivního života ve stáří.

Strategické cíle:

- **Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za zdraví.**
- **Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů.**

Specifické cíle:

- *Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě.*
- *Podporovat a aktivizovat celé město, místní organizace a aktivní občany v rozvíjení zdravého prostředí, které je přátelské všem generacím.*
- *Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut).*

Opatření:

- Využít potenciál vzdělávací soustavy (např. přednášky, VU3V) v zařazení kurzů s tématy zdravý životní styl a jeho dopad na zdraví populace.
- Pokračovat v podpoře aktivit řešících problematiku zdravého a aktivního stárnutí formou vlastní dotační politiky.
- Informovat o zdravém životním stylu a o možnostech aktivního trávení času.

- Rozšiřovat nabídku sportovních, pohybových a rekreačních aktivit.
- Projednat otevření dotačního programu na podporu zdraví a zdravého životního stylu pro seniory včetně ocenění nejlepších výsledků.
- Navrhnout formát ocenění, které bude každoročně udělováno za nejlepší aktivitu v oblasti podpory zdravého stárnutí.

Bydlení

Každý člověk má právo na přiměřené bydlení, zvláště pak senioři si zaslouží možnost zvolit způsob bydlení v závislosti na jejich potřeby a zdravotní stav.

Mnoho seniorů setrvává ve vlastním prostředí, co nejdéle. K setrvání ve vlastním bydlení napomáhají jednoduché úpravy bytů, odstranění bariér, adaptace WC a koupelny, instalace prvků zvyšující bezpečí a snižujících riziko pádů jako jsou madla atd.

Seniorům, kteří se rozhodnou své vlastní bydlení opustit, nabízíme v našem městě Dům s pečovatelskou službou s 58 byty, buďto jednolůžkové nebo dvoulůžkové. Přihláška se podává na Sociální odbor Městského úřadu Nové Hrady, která je dále projednávána v Sociální komisi rady města a v Radě města Nové Hrady. Členy komise jsou odborníci a obyvatelé města Nové Hrady.

Strategický cíl:

- **Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti.**

Specifický cíl:

- *Zdůraznit populační stárnutí v bytové politice s ohledem na měnící se potřeby seniorů a jejich heterogenitu a podpořit rozvoj nových typologických forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální společenskou potřebu.*
- *Zajistit kvalitní bydlení pro seniory v rámci Domu s pečovatelskou službou.*
- *Zajistit kvalitní bydlení pro seniory ve stávajících bytech v majetku Města Nové Hrady.*

Opatření:

- Pokračovat v postupné modernizaci bytů v Domě s pečovatelskou službou, včetně rozvoje moderních technologií.
- Pokračovat v postupné modernizaci bytů v majetku Města Nové Hrady.
- Hledat cesty k rozšíření kapacity Domu s pečovatelskou službou.
- Pokračovat v rozvoji a údržbě nejbližšího okolí Domu s pečovatelskou službou (zahrada, zámecký park, rybník Sedlákovce) jako místa pro vycházky, odpočinek a relaxaci.
- Zvyšovat počet bezbariérových bytů v rámci Domu s pečovatelskou službou.

Kvalitní prostředí pro život seniorů, spolková činnost a společenské aktivity

Občané mohou být aktivní pouze za předpokladu zajištění odpovídajícího kvalitního prostředí. Senioři jsou jednou z ohrožených skupin v přístupu účasti na životě společnosti, a to z důvodu kombinace různých negativních bariér, zejména horšího zdravotního stavu, nižších příjmů, nižší úrovně vzdělání, nedostatečné dopravní dostupnosti, ztíženému přístupu ke službám, výskytu věkové diskriminace a přetrvávajících společenských stereotypů ve stáří.

Prioritní aktuální problémy, které je třeba řešit na komunitární úrovni, lze shrnout do následujících oblastí:

- účast na formálním i neformálním společenském (komunitárním) životě,
- zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví,
- odpovídající úroveň bydlení a poskytovaných sociálních a zdravotních služeb,
- zabezpečení dopravní obslužnosti.

Cílem by mělo být kvalitní prostředí s odpovídající infrastrukturou, dostatečnou nabídkou bydlení a občanské vybavenosti umožňující aktivní zapojení seniorů do komunitního života

Naši senioři se uplatňují v činnostech při spolkových aktivitách místních občanských sdružení a zájmových spolků (myslivci, ochránci přírody, rybáři, hasiči atd.).

Spolek výhradně pro seniory s názvem Seniorklub pořádá pro své členy (někdy i nečleny) různé výlety, přednášky, sportovní vyžití. Tento spolek je velmi aktivním partnerem pro Město Nové Hrady a podílí se na přípravě kulturních a společenských akcí ve městě i osadách. Seniorklub též organizuje setkání vrstevníků, která pomáhají osamělým seniorům zapomenout na samotu, získat nové informace a nové zážitky.

Mezi další organizace pracující se seniory patří Vincencké společenství či Keramická dílna Kána.

Strategické cíle:

- **Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života.**
- **Zvýšit bezpečnost a ochranu seniorů s důrazem na témata prevence kriminálních útoků, domácího násilí, poškozování spotřebitele – zákazníka a bezpečnost v dopravě.**

Specifické cíle:

- *Zapojení seniorů do diskuze nad důležitými opatřeními týkající se života obyvatel na místní a krajské úrovni*

Opatření:

- Zapojit seniory do sousedské i širší komunity a podpořit vzájemnou výpomoc mezi seniory jakožto jednoho ze způsobů zlepšení zdravotního stavu seniorů a odložení nároků na péči ze strany státu.
- Organizovat semináře a přednášky zaměřené na prevenci kriminálních útoků, prevenci domácího násilí, způsoby zabezpečení majetku, prevenci poškozování spotřebitele – zákazníka, kurzy sebeobran (ve spolupráci se složkami Policie ČR a neziskovými organizacemi).
- Zohledňovat seniory jako účastníky silničního provozu a posilovat vzájemnou spolupráci ze strany Policie ČR a městské policie.
- Prostřednictvím pořádání seminářů a přednášek zvýšit informovanost seniorů – spotřebitelů o nekalých obchodních praktikách.
- Podpora aktivit místních spolků a sdružení.
- Podpora místních sportovních organizací.
- Prezentace aktivit spolků a organizací s důrazem na zapojení seniorů.
- Připomínání historie a významných osobností spolkového, sportovního a společenského života.

Bezbariérovost prostředí a dostupnost dopravy

Soběstačnost seniorů znamená schopnost každodenního aktivního života bez pomoci druhých, při naplňování běžných potřeb a zájmů jako je např. nakupování, procházka, schůzka v Seniorsklubu, návštěva lékaře aj.

Zajištěním úplné bezbariérovosti veřejných budov a prostranství (v současné době je bezbariérově dostupných cca. 80% veřejných budov a prostranství) docílíme soběstačnosti seniorů, ale i zdravotně postižených osob a maminek s dětmi v kočárku. Pokud nebudou ve městě bariéry, objeví se venku i lidé s různým zdravotním postižením. Sice za pomoci určitých kompenzačních pomůcek, ale budou opět mezi námi. Mobilita je jedním z nejdůležitějších aspektů kvality života všech lidí.

Důležitá je i veřejná linková osobní doprava a železniční doprava, díky které se dostaneme za přáteli mimo město, k odbornému lékaři nebo i za zábavou. Veřejná linková doprava většinou navazuje na železniční spoje 5 km vzdálené od města Nové Hrady. Přilehlé osady jsou obsluhovány zejména linkovou autobusovou dopravou a některé osady jsou dostupné na základě vlakového spojení, které probíhá na hlavní lince České Budějovice – České Velenice s návazností na rakouské město Gmünd. Vlakové soupravy na této lince jsou zcela bezbariérové.

Strategické cíle:

- ***Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života.***
- ***Zvyšovat podíl bezbariérových objektů, odstraňovat bariéry v rámci veřejné dopravy.***

Specifické cíle:

- *Zvýšit bezbariérovost ve městě.*
- *Přispívat k bezbariérovosti veřejné dopravy v součinnosti s veřejnými dopravci.*

Opatření:

- Vytvoření bezpečných pěších stezek, cyklostezek, které budou moci používat i vozíčkáři a občané s různými vozítky a chodítky.
- Bezbariérové linkové autobusy, autobusové a vlakové zastávky.
- Pokračovat v omezování bariér na chodnících a v objektech občanské vybavenosti.

Pohybová aktivita a sport

Sportování je jednou z priorit aktivního zdravého stárnutí. Sport patří mezi oblíbené volnočasové aktivity v různých věkových skupinách.

Místní senioři ze Seniorklubu navštěvují pravidelně kuželnu, kde se týmově účastní kuželkářského sportu. Pod vedením odborně proškolených lektorek probíhá i cvičení jógy a další pohybové aktivity pro seniory.

Seniorům z Domu s pečovatelskou službou byl bezbariérově zpřístupněn Zámecký park pro každodenní procházky a zakoupeny nové lavičky pro příjemný odpočinek v parku. Obyvatelům DPS byly pořízeny také cvičební pomůcky (rotopedy a žebřiny) pro pravidelné cvičení. Pomůcky jsou umístěny ve společenské místnosti, kam mají přístup všichni obyvatelé DPS.

Město Nové Hrady též postupně ve městě, osadách i na vycházkových trasách buduje infrastrukturu či osazuje mobiliář k odpočinku při různých vycházkách (včetně nordic walking) či cyklovyjíždkách (kola, elektrokola). Město Nové Hrady bylo v roce 2015 partnerem úspěšného pilotního projektu Elektrokola pro seniory.

Strategický cíl:

- **Podporovat aktivní zdravé stárnutí s pohybovými aktivitami a sportem jako prostředky k udržení fyzického i duševního zdraví.**

Specifický cíl:

- *rozvíjet nabídku sportovních a pohybových aktivit pro seniory.*
- *budovat zázemí pro rozvoj pohybových a sportovních aktivit ve městě, osadách a blízkém okolí.*

Opatření:

- Podpora aktivního sportování seniorů (Olympiáda seniorů, kuželky, cvičení jógy, protahovací cvičení ad.).
- Vytvoření sítě vyznačených stezek pro nordic walking neboli chození s pomůckou „norské hole“.
- Rozvíjet nabídku půjčování elektrokol.
- Budování mobiliáře na vycházkových trasách, budování naučných stezek ve městě, osadách či nejbližším okolí.

- Zpřístupnění sportovišť a tělocvičen pro sportovní aktivity seniorů a pro multigenerační sportovní aktivity.
- Podpora naučně-pohybových aktivit spojených s poznáváním regionu – pěší a cyklovýlety s průvodcem.
- Připravit projekt fit parku pro seniory.
- Podporovat účast seniorů na veteránských soutěžích (např. R. Rusiňák – gymnastika).
- Oceňovat nejaktivnější seniory v kategoriích sportovec, trenér, lektor.

Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

Senioři obecně řečeno disponují cennými životními zkušenostmi, vysokou odborností a orientací ve vykonávané profesi. Důležitými faktory jsou též názorová stabilita, větší odpovědnost, spolehlivost a celková vyzrálost těchto osob, které mohou v rámci společnosti předávat své zkušenosti a znalosti mladé generaci.

Předávání zkušeností však není pouze otázkou pracovního života, k přenosu zkušeností dochází i v rovině lidské, v rovině připomínání historických událostí či při aktivitách v rámci různých neziskových organizací či spolků.

Vizí města je vytvořit podmínky pro co nejširší uplatnění seniorů na trhu práce, případně alespoň částečné využití jejich chuti nadále zůstat pracovně aktivní v rámci aktivit organizovaných či pořádaných Městem Nové Hradky a partnerskými organizacemi.

Strategické cíle:

- **Prodloužit pracovní kariéru seniorů, kteří mají chuť i nadále pracovat**
- **Bojovat proti výskytu věkové diskriminace**

Specifické cíle:

- *Podpořit samostatné podnikání starších pracovníků a poskytnout jim potřebnou pomoc a podporu.*
- *Využít celoživotních zkušeností starších pracovníků a nabídnout jim možnost dalšího pracovního uplatnění prostřednictvím rekvalifikací odrážejících jejich potenciál.*
- *Změnit postoje ke stárnutí na základě informování společnosti o věkové diverzitě jakožto konkurenční výhodě pro firmy i společnost.*

Opatření:

- Ve spolupráci s úřadem práce pokračovat v nabídce pracovních míst seniorům v rámci programů SUM a VPP.
- Hledat možnosti zapojení seniorů v rámci aktivit města – brigády, DPP – dozor při výstavách, pomoc v knihovně ad.
- Podporovat organizace se zaměřením na rekvalifikace pro seniory.

Mezigenerační spolupráce, solidarita a dobrovolnictví

Vyvážené mezigenerační vztahy přispívají k rozvoji osobnosti člověka a jsou obohacím pro mladší i starší generaci. Starší lidé mohou nabídnout své zkušenosti, znalosti a dovednosti. Často předávají mladším své zkušenosti s udržováním tradic. Proto je důležité, aby město podporovalo mezigenerační otevřenost a zajišťovalo dostatek aktivních příležitostí pro setkání různých generací.

Koordinace a podpora činnosti dobrovolníků není placena mzdou ani platem, nejde, ale říci, že jde o činnost provozovanou zdarma. Pokud se má dobrovolnická činnost rozvíjet je zapotřebí určit koordinátora, který se s dobrovolníky pravidelně schází a poskytuje jim podporu, poděkování, ptá se, co potřebují ke své činnosti.

Strategické cíle

- **Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni.**
- **Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit.**

Specifické cíle:

- *Zvyšovat úctu ke stáří, dialog a spolupráci mezi studenty a seniory na základních a středních školách.*
- *Rozvíjet podmínky pro mezigenerační setkávání a spolupráci.*

Opatření:

- Zvyšování povědomí veřejnosti o potenciálu a přínosech starších pracovníků a seniorů pro společnost.
- Motivovat mateřskou a základní školu, knihovnu či muzeum k pravidelné spolupráci se seniory – předávání informací, sdílení tradic, vyprávění o historii města, spolků ad.
- Vyhlašovat umělecké a literární soutěže pro základní školu, základní uměleckou školu, střediska volného času, místní organizace a další instituce a organizace na témata spojená se stářím a mezigeneračním dialogem.
- Podpořit realizaci projektů na poskytování kurzů počítačové gramotnosti poskytnuté seniorům žáky základních a středních škol a prostřednictvím knihoven.

- Podpořit rozvoj multigeneračních (komunitních) center poskytujících zázemí pro setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami, které zprostředkovávají vzdělávací, zájmové a další aktivity a služby.
- Vytvářet podmínky a podpořit realizaci projektů na dobrovolnictví seniorů ve veřejných službách a institucích, jako například ve školství (pěší doprovod dětí do škol, hlídání přechodů před školami, doučování, smysluplné využití volného času dětí), v knihovnách, v nemocnicích nebo v sociálních a zdravotních službách (domovy pro seniory, aj.).
- Iniciace a podpora projektu tzv. časové banky, jejímž principem je vzájemná výpomoc na základě rozdílných dovedností a možností.
- Iniciovat akce k posilování mezigeneračních vztahů v rodině i ve společnosti.
- Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a určit koordinátora.

Vzdělávání

Vzdělávání je celoživotním procesem získávání vědomostí, schopností a dovedností. Senioři nejsou jen vzděláváni, ale sami vzdělávají.

V našem městě probíhá vzdělávání seniorů formou Univerzity třetího věku, která umožňuje posluchačům zlepšit či se zaučit v oblasti práce s počítačem. Výuka probíhá dvousemestrálně v počítačové učebně ZŠ Nové Hrady. Každý semestr má vlastní téma, které se probírá během celého semestru. Po úspěšném absolvování celého studia následuje i slavnostní promoce, poslední promoce proběhla v roce 2015.

Zájem o virtuální univerzitu třetího věku je i z řad obyvatel DPS, kteří mají zájem studovat a vzdělávat se, ale jejich fyzické možnosti jsou omezené a mají potíže s dopravou na opačný konec města.

Strategický cíl:

- **Podporovat všechny formy celoživotního vzdělávání.**
- **Zvýšit podíl seniorů zapojených do zájmového vzdělávání prostřednictvím U3V.**
- **Podporovat sdílení znalostí a zkušeností seniorů mladším generacím.**

Specifické cíle:

- *Rámcové vzdělávací programy i pedagogické postupy upravit tak, aby žáci měli dostatek informací o měnících se potřebách v rámci celoživotního cyklu, byli vychováváni k úctě ke stáří a došlo k posilování mezigenerační solidarity a spolupráce.*
- *Formalizovat dobrovolnické aktivity jako jednu z forem celoživotního učení.*
- *Rozvíjet U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory s důrazem na zajištění dostupnosti v rámci města a osad.*

Opatření:

- Podporovat opatření v oblasti dalšího vzdělávání, která budou pružně reagovat na měnící se potřeby trhu práce a budou nabízet školení a rekvalifikace v trhem požadovaných kompetencích.
- Podporovat aktivity či projekty na zvýšení zaměstnatelnosti starších pracovníků, v jehož rámci bude pilotně ověřeno sdílené pracovní místo (starší a mladší pracovník sdílí jednu pracovní pozici).

- Každoročně vyhodnocovat fungování U3V a oceňovat úspěšné absolventy jednotlivých semestrů.
- Realizovat či podporovat aktivit ke zvýšení počítačové gramotnosti seniorů.
- Zavedení internetu do každého bytu Domu s pečovatelskou službou.
- Otevření Virtuální univerzity třetího věku v DPS.
- Uzpůsobit vzdělávací programy v ZŠ tak, aby mladá generace (děti a mládež) obdržela dostatek informací o změnách různých potřeb během života, aby uctívala stáří a mezigeneračně spolupracovala.

Péče o křehčí seniory s omezenou soběstačností

Mezi soběstačné seniory řadíme osoby schopné žít samostatně v běžném prostředí a obejít se bez pomoci druhé osoby.

Ve vyšším věku, většinou po 80. roce života, přibývá seniorů, jejichž schopnosti jsou do jisté míry omezeny a potřebují určitou pomoc související například s chodem domácnosti nebo s péčí o sebe. V tomto případě se jedná o křehkého seniora.

Nesoběstačný senior není schopen zajistit péči o svou domácnost, ale ani péči o svou osobnost a potřebuje pomoc svého okolí či pomoc profesionálních a zdravotnických služeb.

Většinu nemocí bychom měli léčit nejen v mladém a středním věku, ale i ve vysokém a velmi vysokém věku. Správnou a včasnou léčbou můžeme zabránit vzniku dlouhodobé nesoběstačnosti. Při zanedbání léčení a rehabilitace mohou nastat nevratné následky.

Cílem této aktivity by měla být široká nabídka provázaných sociálně-zdravotních služeb včetně zapojení pečovatелů, která bude reagovat na specifické potřeby nejkřehčích seniorů s omezenou soběstačností

Strategické cíle:

- **Nabídnout co nejširší škálu služeb včetně specializované geriatrické péče, které odpovídají rozdílným potřebám a specifickým životním situacím seniorů.**
- **Zvýšit informovanost neformálních pečujících, kteří využívají svůj maximální potenciál jak ve svém zaměstnání, tak v rámci péče o své blízké.**

Specifické cíle:

- *Zajistit poskytování dlouhodobé a paliativní péče s ohledem na zajištění kontinuity a místní i časové dostupnosti.*
- *Podpořit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb.*
- *Podporovat sociální práci se zvláštním důrazem na hrozící riziko sociálního vyloučení seniorů.*
- *Napomáhat vytvoření odpovídajících podmínek pro pečující rodinné příslušníky a motivovat je k účasti na péči o své starší rodiče.*

Opatření:

- Podporovat poskytovatele sociálních služeb – finančně, materiálně, zázemím v poskytování služeb.

- Nastavení fungujícího systému dlouhodobé péče (včetně paliativní), který zajistí seniorům přístup ke kvalitním koordinovaným, komplexním a vzájemně provázaným zdravotně-sociálním službám.
- Spolupracovat na realizaci informační kampaně a osvěty o možnostech péče o seniory rodinnými příslušníky za účelem zvýšení jejich motivace a zároveň prestiže pečujících
- Podporovat rozšiřování dostupnosti terénních a s nimi souvisejících odlehčovacích služeb pro neformální pečující.
- Zvýšit nabídku e-learningového vzdělávání a dalších nových nástrojů, které povedou k posílení spolupráce neformálních pečovatelů s profesionálními pracovníky.
- Zajistit včasnou a kvalitní péči.
- Zřídit středisko s rehabilitací.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Výsledek dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 52 osob.

Otázka č. 1

První otázka se dotazovala na pohlaví respondentů. Z odpovědí je patrné, že převažovaly ženy nad muži (33:19).

Otázka č. 2

Otázka č. 2 se týkala věku zúčastněných osob. Věk všech respondentů se na základě zjištění z dotazníkového šetření pohybuje v rozmezí 60 – 85 let. U jednotlivých pohlaví se toto rozmezí nepatrně liší: ženy 61 – 85 let, muži 60 – 84 let.

Otázka č. 3

V otázce č. 3 nás zajímalo, jaké mají senioři bydliště. Většina dotazovaných pocházela z Nových Hradů. Přilehlé osady byly zastoupeny menšinově, přičemž každá osada v dotazníku měla svého zástupce.

Otázka č. 4

Otázka č. 4 souvisela se způsobem bydlení. Respondenti vybírali z nabízených pěti možností. Nejvíce byla zastoupena možnost: bydlím v domě s pečovatelskou službou (19 osob) a s manželem/manželkou (také 19 osob), z celkového počtu žije samo 9 respondentů. Ostatní možnosti byly zastoupeny pouze okrajově: ve vícegeneračním domě 4 lidé a se synem jeden člověk.

Otázka č. 5

Cílem otázky č. 5 bylo zjistit: „*Jste členem některého spolku či zájmové organizace, které působí na území Města Nové Hradý?*“ Pokud respondent odpověděl ano, měl za úkol tyto spolky či organizace vyjmenovat. V tomto případě je výsledek vyrovnaný, jelikož 27 dotazovaných osob není členem žádné organizace či spolku. Na druhé straně 25 respondentů je členem nějaké organizace, konkrétně jde o Seniorský klub Nové Hradý, ZO ČSOP Nové Hradý, AVZO, ČRS nebo Myslivecký spolek Nové Hradý.

Otázka č. 6

Využívání sociálních služeb ve městě se věnovala otázka č. 6, na kterou odpovídali dotazovaní pouze ano či ne. Většina z nich odpověděla, že nabízené sociální služby ve městě nevyužívá (37 osob).

Otázka č. 7

Ve městě Nové Hradky mají senioři možnost objednávat obědy ve školní jídelně při ZŠ Nové Hradky. Otázka byla položena stylem, zda o této možnosti senioři vědí či nikoliv. Z respondentů odpověděli téměř všichni, že o existenci služby ví (celkem 49 osob).

Otázka č. 8

Dále jsme se dotazovali: „*Jak vnímáte zákaz podomního prodeje?*“ Jednalo se o otevřenou otázku. Z odpovědí je patrné, že zákaz podomního prodeje je ze strany seniorů vítán. Zmíníme nejčastější odpovědi:

- se zákazem souhlasím,
- zákaz vnímám pozitivně,
- pozitivně, nikdo mi nic nenutí mezi dveřmi,
- výborně, bylo to potřeba,
- zákaz se mi líbí,
- zákaz je správný,
- chválím,
- dobře,
- vítám to,
- souhlasím.

Otázka č. 9

Následující otázka navazovala na předchozí dotaz a zněla: „*Měli jste někdy zkušenost s působením tzv. „šmejdu“?*“ Celkem 31 lidí odpovědělo, že nemají žádnou zkušenost s tzv. „šmejdy“. Ostatní respondenti nějakou zkušenost mají, vesměs se jedná o negativní zkušenosti z předváděcích akcí. Jako příklad lze uvést nejčastější odpovědi:

- Byli jsme na předváděcí akci, když jsme si produkt nekoupili, chovali se k nám hrubě.
- Obtěžovali nás v domě, návštěva v domě.

- Na pár předváděcích akcí jsem byla, ale nic jsem si nikdy nekoupila.
- Nikdy jsem si nic nekoupila.
- Byl jsem napálen s koupí vysavače.
- Na předváděcích akcí jsem byla svědkem nevhodného chování vůči starým lidem. Od té doby na tyto akce nejezdím.
- Mám negativní zkušenost.

Otázka č. 10

Zadání otázky č. 10 vypadalo následovně: „*Jak byste ohodnotil/a nabídku aktivit a společenských, kulturních a sportovních akcí, které se konají ve městě a přilehlých osadách?*“ U zadání desáté otázky byl dodatek: *Oznámkuje jako ve škole na stupnici 1 až 5. Z dodatku je patrné, že respondenti známkovali nabídku aktivit. Výsledná hodnota je průměrem vypočteným ze součtu jednotlivých odpovědí a vyděleným počtem respondentů. Nabízené aktivity ohodnotili místní senioři známkou 1,9.*

Součástí otázky č. 10 byla ještě podotázka dotazující se na akce, které jsou dle seniorů nejlepší, či případně jaké akce postrádají. Ze získaných odpovědí vzešly tyto akce a aktivity, které jsou podle dotazovaných nejlepší:

- prorodinná slavnost,
- předvánoční setkání pro seniory,
- pohádkový les v Byňově,
- masopust,
- zájezdy, výlety za kulturou
- akce ČSOP – vítání jara
- den ochrany přírody a krajiny
- plavání
- setkávání v kulturně-spolkovém domě,
- akce v domě s pečovatelskou službou,
- koncerty s panem Svěceným,
- hudební produkce na náměstí,
- čertovský rej,
- setkání seniorů s hudbou na statcích.

Otázka č. 11

Otázka č. 11 souvisela s akcemi a aktivitami pro seniory: *Jak byste ohodnotil/a nabídku aktivit a společenských, kulturních a sportovních akcí, které jsou primárně zaměřeny na seniory?* Akce byly hodnoceny opět jako ve škole na stupnici od 1 do 5. Postup pro získání výsledné známky je totožný jako u předešlé otázky. Výslednou hodnotou je číslo 1,8.

Otázka č. 11 byla rozšířena o dotaz, které akce a aktivity pro seniory jsou z pohledu respondentů nejlepší, případně jakou akci postrádají. Mezi podněty pro vznik nové akce pro seniory ve městě patří: sportovní hry pro seniory a více setkání s muzikou. Z vyhodnocení vzešly tyto akce a aktivity, které jsou seniory hodnoceny:

- kuželky,
- turistika,
- výlety a zájezdy,
- koupání,
- besedy,
- masopust,
- akce seniorklubu,
- den ochrany přírody,
- akce na DPS,
- MDŽ,
- posezení na hřišti – společné opékání buřtů,
- silvestr,
- den matek,
- koncerty pana Svěceného,
- setkání seniorů,
- setkání dechové hudby.

Otázka č. 12

Úkolem otázky č. 12 bylo zjistit, zda je z řad seniorů zájem od zajištění dopravy do Jihočeského divadla či na jiné akce, které se konají v regionu. Pokud odpověděli ano, měli uvést příklad takové akce. Celkem 22 seniorů by tuto možnost uvítalo, především je zájem o dopravu do divadla alespoň 4 krát ročně např. na operetu, do kina, koncerty, na akce do Trhových Svinů, na Hobby do Českých Budějovic či na otáčivé hlediště do Českého Krumlova. Ostatní dotazovaní o tuto službu nemají zájem.

Otázka č. 13

Otázka č. 13: „*Měli byste zájem o přednášky týkající se historie města?*“ byla uzavřená a respondenti volili z následujících možností: ANO či NE. Dle výsledků dotazníkového šetření bylo zjištěno, že 27 osob má zájem o přednášky týkající se historie města.

Otázka č. 14

Předposlední otázka byla také položena jako uzavřená a bylo na výběr z možností ANO nebo NE: „*Měli byste zájem o povídání o historii a sestavování rodokmenů?*“ V tomto případě by se 26 dotazovaných vyprávění zúčastnilo.

Otázka č. 15

Závěrečná otázka se zabírala umístěním laviček a posezení: „*Postrádáte na některých místech ve městě a jeho okolí lavičky či posezení?*“ Opět zde byla možnost odpovědět ANO – NE, pokud dotyčný odpověděl ano, měl možnost napsat lokalitu, ve které mu posezení či lavička chybí. Většina zvolila odpověď NE, ale našli se i jedinci, kterým na některých místech posezení či lavička chybí. Těmi místy jsou:

- Byňov
- Byňov u kapličky,
- nová cesta do Nakolic,
- Mordovka,
- Jedlice,
- Veveří a cestou na Veveří,
- zámecký park,
- „U Kameňáků“,
- Veverský rybník,
- u rybníku v Zahradní čtvrti (Sedlákovec),
- v Údolí u kapličky,
- Obora – u hřiště.

Celé dotazníkové šetření uzavřela možnost sdělit podněty a náměty. Ne všichni respondenti této možnosti využili, nicméně se sešli celkem různorodé odpovědi:

- čekárna na autobusovém nádraží,
- autobusová zastávka blíže k DPS (např. Český dům či Hotel Máj),

- více obchodů, které tu byly dříve (obuv, oblečení), kvůli tomu nutné dojíždět do Trhových Svinů,
- zakoupení elektrokol pro seniory,
- oprava výkopů na silnici,
- více autobusových spojů směr Nakolice, Vyšné.

Hlavním cílem celého dotazníkové šetření bylo analyzovat spokojenost a informovanost místních seniorů. Získaná data jsou pro Město Nové Hradce užitečná a přínosná. Podněty vzešlé z dotazníkového šetření budou zpracovány do Plánu politiky na podporu stárnutí.

Šetření se zúčastnilo celkem 52 osob s převahou ženského zastoupení. Je to dáno i celorepublikovým průzkumem, kdy ke konci roku 2013 připadalo 488 vdov na 100 vdovců.

Podle kritéria bydliště zaškrtila většina dotazovaných jako své bydliště Nové Hradce. Je to zejména proto, že někteří dotazovaní v současnosti bydlí v Nových Hradech v domě s pečovatelskou službou, ale předtím např. bydleli v přilehlých osadách. Samozřejmě je to ovlivněno i tím, že v Nových Hradech žije nejvíce obyvatel.

Velice potěšujícím výsledkem je fakt, že se místní senioři sdružují či jsou členy nějaké zájmové organizace, že mají zájem se účastnit různých akcí a zůstat tak díky tomu aktivními ve společenském a kulturním životě ve městě. Nejvíce místních seniorů jsou samozřejmě členy novohradského Seniorského klubu, který se snaží pro své členy organizovat různé akce a aktivity.

Kladně hodnoceny ze stran seniorů byly i akce různého charakteru ve městě, ať už se jednalo o akce společenské, kulturní či sportovní. S výslednou známkou 1,9 pro veškeré akce ve městě jsme spokojeni a budeme se i nadále snažit pořádat takové akce, kterých se mohou zúčastnit všichni bez rozdílu věku.

Ještě lépe v hodnocení dopadly akce, které jsou primárně zaměřeny pouze na seniory. Tyto akce si vysloužily hodnocení 1,8. Zásluhu na těchto akcích mají samozřejmě i místní organizace a spolky, které pomáhají s organizací.

PLÁN AKTIVIT NA ROK 2017

LEDEN

- Kuželky pro seniory
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Cestovatelská promítání: Santiago de Compostelo
- Cvičení jógy pro seniory

ÚNOR

- Kuželky pro seniory
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Cestovatelská promítání - "Jiná Francie II. část"
- Cvičení jógy pro seniory

BŘEZEN

- Kuželky pro seniory
- Oslava MDŽ
- Předvelikonoční rukodělné dílny
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Hrátky s pamětí - kurz trénování paměti
- Cvičení jógy pro seniory
- Čtení ke kafi s Divadlem MALÉhRY

DUBEN

- Kuželky pro seniory
- Plavání v rakouském Gmündu
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Cvičení jógy pro seniory

- Kopa vycházek za historií - setkání s Miroslavem Marešem

KVĚTEN

- Kuželky pro seniory
- Plavání v rakouském Gmündu – 2x
- Den matek
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Výlet za zdravím – Velký Meder (Slovensko)
- Cvičení jógy pro seniory
- Výstava Jarní Novohradský salon 2017
- Cvičení v přírodě Nordic Walking

ČERVEN

- Kuželky pro seniory
- Přátelské posezení na hřišti (u DPS)
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Prorodinná kulturní slavnost
- Setkání rodáků – Byňov
- Cvičení jógy pro seniory
- Výstava Jarní Novohradský salon 2017
- Novohradská hudební trilogie: Koncert Novohradského smíšeného sboru - barokní hudba v klášterní zahradě
- Tvůrčí aktivity v Galerii Koželužna
- Cvičení v přírodě Nordic Walking

ČERVENEC

- Tvůrčí aktivity v Galerii Koželužna
- Cvičení v přírodě Nordic Walking
- Novohradská hudební trilogie: Orchestr Blue Star na novohradském náměstí

SRPEN

- Setkání rodáků Nakolice + posvícení

- Novohradská hudební trilogie: Koncert Kubelík kvartet a klarinet
- Tvůrčí aktivity v Galerii Koželužna
- Cvičení v přírodě Nordic Walking

ZÁŘÍ

- Kuželky pro seniory
- Přátelské posezení na hřišti (u DPS)
- Virtuální univerzita 3. věku
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Kurz Nordic walking
- Setkání rodáků - Údolí
- Cvičení jógy pro seniory
- Tvůrčí aktivity v Galerii Koželužna
- Cvičení v přírodě Nordic Walking
- Přednáška Bratři Čapkové

ŘÍJEN

- Kuželky pro seniory
- Plavání v rakouském Gmündu
- Virtuální univerzita 3. věku
- Virtuální univerzita 3. věku v DPS
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Výprava za humna
- Cvičení jógy pro seniory
- Cvičení v přírodě Nordic Walking
- Hrátky s pamětí

LISTOPAD

- Kuželky pro seniory
- Den pro seniory
- Virtuální univerzita 3. věku
- Virtuální univerzita 3. věku v DPS
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Cvičení jógy pro seniory

- Den poezie

PROSINEC

- Kuželky pro seniory
- Vánoční trhy v Českých Budějovicích
- Rozloučení se starým rokem
- Adventní rukodělné činnosti
- Virtuální univerzita 3. věku
- Virtuální univerzita 3. věku v DPS
- Keramika pro seniory a osoby s postižením
- Cvičení jógy pro seniory